

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Piłsudskiego 30, 89-600 Chojnice

tel. (52) 33 44 497

PCPR.PZ.43.112.2017

Chojnice, dnia 15.03.2017r.

STAROSTWO POWIATOWE
w Chojnicach
BIURO RADY

wpl.
dn. 16.03.2017 K

L.dz.

Rada Powiatu Chojnickiego

Zgodnie z art. z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 575 ze zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach przesyła sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2016.

Z poważaniem

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Chojnicach
mgr Andrzej Gąsiorowski

EKO

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2016

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Chojnicach

W powiecie chojnickim jednostką organizacyjną realizującą zadania Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach na podstawie Zarządzenia Starosty Chojnickiego nr 64/2011 z dnia 21.10.2011 r.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 575 ze zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach zobowiązane jest jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawić Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z całorocznych efektów pracy.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach funkcjonuje Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. W zespole w 2016r. pracowało:

1. na podstawie umowy o pracę:

- 2 specjalistów pracy z rodziną,
- 1 psycholog (0,5 etatu)
- 1 koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

2. na podstawie umowy o świadczenie usług (umowa zlecenie)

- 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- 1 psycholog

Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z założeniami ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w powiecie chojnickim - stan na dzień 31.12.2016r.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	Ilość
Spokrewnione	62
Niezawodowe	52
Zawodowe	6
Zawodowe specjalistyczne	3
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1
Rodzinne domy dziecka	9
Ogółem	133

Źródło: Sprawozdanie z PCPR w Chojnicach

Tabela nr 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w powiecie chojnickim w 2016r. - stan na dzień 31.12.2016r.

Dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	Ilość
Spokrewnione	80
Niezawodowe	74
Zawodowe	17
Zawodowe specjalistyczne	6
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2
Rodzinne domy dziecka	60
Ogółem	239

Źródło: Sprawozdanie z PCPR w Chojnicach

Tabela nr 3. Przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2016r.

Przyczyny:	Ilość dzieci
Sieroctwa	8
Pólsieroctwa	16
Uzależnienia od alkoholu	137
Przemocy w rodzinie	5
Bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	39
Niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	19
Długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	2
Ubóstwa	0
Nieodpowiednich warunków mieszkaniowych	0
Pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców	1
Inne (w tym: małoletnie matki, porzucenie dziecka)	12
Ogółem	239

Źródło: Sprawozdanie z PCPR Chojnice

Umieszczanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i opuszczanie rodzinnej pieczy zastępczej przez dzieci do 18 rż.

W 2016 roku:

- powstało 13 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 24 dzieci,
- powstał 1 nowy rodzinny dom dziecka, przekształcony z rodziny zastępczej zawodowej,
- 6 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej powróciło do rodziny biologicznej,
- 4 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono w rodzinach adopcyjnych.
- 1 dziecko z rodziny zastępczej umieszczono w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

W 2016r. 11 pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinną pieczę zastępczą i założyło własne gospodarstwo domowe.

Współpraca z ośrodkiem adopcyjnym

Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej bądź nie żyją, są kierowane do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodziny adopcyjnej.

W 2016r. zgłoszono do ośrodka adopcyjnego 17 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną z czego 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, a 2 dzieci jest w trakcie procedury przysposobienia przez rodzinę zastępczą, w której dzieci przebywały. Pozostałe dzieci zgłoszone do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku pozostały w rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na niepełnosprawność bądź silne więzi z opiekunami zastępczymi.

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Dwóch pracowników PCPR w Chojnicach posiada uprawnienia trenerskie do szkolenia kandydatów na rodzinną pieczę zastępczą w ramach programu szkoleniowego „Razem” zatwierdzonego decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr 15/2012/RZ z dnia 21.06.2012 r.

W 2016r. przeszkolono:

- 7 osób pełniących funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 6 kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową,
- 2 kandydatów na prowadzących rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał w 2016r.:

- 2 zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej,
- 8 zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej,
- 2 zaświadczenia kwalifikacyjne dla prowadzących rodzinny dom dziecka.

Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

W celu podniesienia kompetencji wychowawczych opiekunom zastępczym Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2016r. organizował lub współorganizował z Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Gdańsku szkolenia o następującej tematyce:

1. „Metody postępowania z dzieckiem przejawiających zaburzenia zachowania” (dwie grupy szkoleniowe)
2. „Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży - prawidłowe i nieprawidłowe zachowania seksualne dzieci z uwzględnieniem problemu wykorzystywania” (dwie grupy szkoleniowe)
3. „Rola rodziców zastępczych w procesie adopcji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej”.

Wspieranie rodzin przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

W 2016r. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudniał 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wynagrodzenia dla koordynatorów były współfinansowane w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Działaniami koordynatorów objęto 66 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 168 dzieci. W stosunku do pozostałych rodzin, współpracę realizowali specjaliści pracy z rodziną.

Do zadań koordynatora należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego

kontakty,

- zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocena rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zadaniem Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sytuacji rodziny dziecka. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oceny tej dokonywano raz na kwartał, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia raz na 6 miesięcy. Oceny sytuacji dziecka Organizator dokonywał na posiedzeniach Zespołu, w skład którego wchodził: specjaliści pracy z rodziną, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagodzy szkolni, rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego oraz rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. Podczas posiedzenia Zespołu formułowane były wnioski z zaleceniami do dalszej pracy z dzieckiem a następnie przekazano informacje do sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka jak również opinie na temat zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2016r. dokonał 20 ocen rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W przypadku zastrzeżeń co do funkcjonowania rodziny opiekunowie zastępczy otrzymywali zalecenia oraz termin do wprowadzenia zmian.

Sporządzanie opinii do sądu o kandydatach na rodziny zastępcze

W 2016r. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządził 9 opinii o kandydatach na rodziny zastępcze wskazane przez sąd po przeprowadzeniu analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Opinie dotyczyły najczęściej rodzin zastępczych spokrewnionych (dziadkowie, rodzeństwo dziecka) lub rodzin, którym sąd warunkowo powierzył dziecko, jednocześnie zobowiązując do udziału w szkoleniu dla rodzin zastępczych. Z w/w rodzin sąd ustanowił 7 rodzin zastępczych, w tym z tego 4 rodziny spokrewnione.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Ważnym wsparciem w codziennej opiece nad dziećmi w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka są osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

W 2016r. PCPR na wniosek rodzin zatrudniono 11 osób do pomocy, w ramach umowy zlecenia), które wspierały 9 rodzinnych domów dziecka oraz 1 rodzinę zastępczą zawodową i 1 rodzinę zastępczą niezawodową.

Organizowanie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

W ramach wsparcia dzieci i opiekunów zastępczych w codziennym funkcjonowaniu Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania w celu pozyskania wolontariuszy, głównie poprzez współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi.

W 2016r. pozyskano 9 wolontariuszy. Praca wolontariuszy polegała głównie na pomocy dzieciom z rodzinnej pieczy zastępczej w nauce, w odrabianiu zadań domowych oraz organizowaniu im czasu wolnego. Ponadto czworo wolontariuszy pomagało psychologowi w prowadzeniu dla dzieci z rodzin zastępczych warsztatów z zakresu kompetencji społecznych.

Pokój spotkań

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwiał i organizował spotkania rodziców biologicznych i rodzeństwa z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Spotkania odbywały się w specjalnie przygotowanym w tym celu pokoju spotkań w siedzibie PCPR. W spotkaniach tych często uczestniczył koordynator rodzinnej pieczy zastępczej bądź psycholog.

W 2016r. odbyły się 84 spotkania rodziców biologicznych z dziećmi.

Zawieranie umów na prowadzenie rodzin zastępczych zawodowych

Art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na konieczność określenia limitów dotyczących tworzenia zawodowych rodzin zastępczych.

W 2016r. zgodnie z określonym limitem rodzin zastępczych zawodowych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Chojnickiego na lata 2015-2017 istniała możliwość zawarcia 2 umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W danym roku nie zawarto żadnej umowy z rodziną zastępczą z uwagi na brak wymaganego szkolenia i kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej

Pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w 2016r. brali udział w szkoleniach i konferencjach podnoszących kwalifikacje i umiejętności. Poniższa tabela przedstawia udział pracowników w różnych formach doskonalenia.

Tabela nr 4. Rodzaje szkoleń dla Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w 2016r.

Lp.	Szkolenie/konferencja	Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu
1.	Pomoc dzieciom wykorzystywanym seksualnie	1
2.	Ochrona dzieci przez wykorzystywaniem seksualnym	1
3.	Dziecko - świadek szczególnej troski	1

4.	Chronimy Dzieci - certyfikacja placówek oświatowych wdrażających rozwiązania w zakresie ochrony dzieci przed przemocą	2
5.	Konferencja w ramach Gdańskiej Akademii Rodzica dotycząca wspierania dobrego rodzicielstwa	4
6.	Zasady udzielania pierwszej pomocy	5
7.	Rola rodziców zastępczych w procesie adaptacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	5

Promocja rodzicielstwa zastępczego

1. Festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

Dnia 18.06.2016r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach wraz ze Stowarzyszeniem na rzecz Rodzinnych Domów Dziecka „Wspólny Dom” zorganizowało po raz drugi Festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego pod patronatem Starosty Chojnickiego - Stanisława Skaji oraz Przewodniczącego Rady Powiatu Chojnickiego - Roberta Skórzewskiego. Festyn odbył się w Lasku Miejskim przy Tawernie „Antykwariat”. **Celem pikniku była integracja rodzin zastępczych rodzinnych domów dziecka oraz promocja rodzicielstwa zastępczego w powiecie chojnickim.**

W festynie wzięło udział około 320 osób - rodziców zastępczych z dziećmi, przyjaciół i sympatyków rodzicielstwa zastępczego. Dla rodzin i ich wychowanków przygotowano wiele atrakcji. Dzieci miały możliwość zabawy na świeżym powietrzu. Najwięcej radości, szczególnie dla najmłodszym, sprawiły dmuchane zjeżdżalnie, przejażdżki bryczką, jazda na kucyku, malowanie twarzy i tatuaży, warsztaty garncarskie, puszczanie baniek mydlanych, liczne konkursy i zabawy integracyjne z rodzicami. Festyn uświetniła obecność Bractwa Rycerskiego Herbu Tur Chojnice, które zaprezentowało zabawy plebejskie i tańce wykonane przez Ciechocińskie Praczkę. Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnicach uczyła zasad udzielania pierwszej pomocy oraz można było sprawdzić działanie alkohogoli. Pracownicy Parku Narodowego „Bory Tucholskie” przez zabawę i konkursy dla dzieci propagowali wiedzę na temat otaczającej nas przyrody. Uczestnicy festynu częstowali się kiełbaskami z grilla, wojskową grochówką, najmłodsi zostali obdarowani lodami. Były również pyszne drożdżówki, rogaliki i faworki oraz kawa i herbata a także konkurs na najszybsze zjedzenie naleśników z truskawkami.

Podczas festynu rozstrzygnięty został również konkurs plastyczny pod nazwą „Gdy dorosnę zostanę...”, w którym brały udział dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Z prac plastycznych dzieci zrobiono wystawę, którą można było podziwiać podczas festynu. Każde dziecko, które brało udział w konkursie otrzymało nagrodę a z 12 nagrodzonych prac został wydany kalendarz na 2017r. propagujący rodzicielstwo zastępcze w powiecie chojnickim. Kalendarze te zostały podarowane instytucjom działającym na rzecz pomocy dziecku i rodzinie oraz sponsorom festynu.

W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz integrowania środowisk rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zamierzamy rokrocznie organizować Festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który ustawowo przypada 30 maja.

2. Informacje w lokalnej prasie i publikacje dotyczące pieczy zastępczej w powiecie chojnickim

W Biuletynie Powiatu Chojnickiego „KLUCZ I BRAMA” Nr 3/2016 z inicjatywy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ukazał się artykuł „Rodzicielstwo zastępcze w powiecie chojnickim” oraz „Festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”.

W lokalnej prasie w artykule „Rodzina cztery plus dwa” pokazano historię jednej z rodzin zastępczych z powiatu chojnickiego. Również w artykule tym pracownik PCPR przybliżył tematykę rodzicielstwa zastępczego i zachęcał do udziału w szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Ukazał się również artykuł „Seksualność dotyczy też dzieci”, który przybliżył szkolenie organizowane przez PCPR Chojnice dla rodzin zastępczych z terenu powiatu chojnickiego na temat prawidłowych i nieprawidłowych zachowań seksualnych dzieci i młodzieży.

Na stronie internetowej PCPR w Chojnicach zamieszczano szczegółowe informacje o szkoleniach dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz organizowanym konkursie plastycznym dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka czy też festynie.

Na tablicy informacyjnej PCPR w Chojnicach zamieszczane są aktualne informacje na temat organizowanych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz funkcjonujących już rodzin zastępczych.

3. Współpraca z Kościołem Katolickim

Kościół Katolicki na terenie Diecezji Pelplińskiej na prośbę PCPR w Chojnicach rozpowszechniał informacje o rodzicielstwie zastępczym w powiecie chojnickim oraz o organizowanych bezpłatnych szkoleniach dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Współpraca z innymi podmiotami na rzecz pomocy dziecku i rodzinie

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań z:

- sądami rodzinnymi przesyłając informacje o całokształcie sytuacji dziecka, rodziny dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej,
- ośrodkami pomocy społeczne w zakresie dokonywania ocen sytuacji dziecka, współtworzenia planu pomocy dziecku oraz partycypowania w koszta utrzymania dziecka w pieczy zastępczej,
- kuratorami sądowymi w zakresie realizacji postanowień,
- ośrodkiem adopcyjnym w sprawach dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- instytucjami oświatowymi (szkoły, świetlice) monitorując przebieg edukacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej,

- podmiotami leczniczymi w zakresie uzyskania przez rodziny pomocy specjalistycznej,
- placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, w których przebywają dzieci z terenu powiatu chojnickiego, w zakresie uczestniczenia w zespołach ds. okresowej sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej,
- Komendą Powiatową Policji w Chojnicach m.in. w celu pozyskania informacji na temat kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Chojnicach w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.
- organizacjami pozarządowymi na rzecz wspólnych inicjatyw pomocowych oraz udostępniania sali w siedzibie PCPR Chojnice na spotkania członków stowarzyszenia.

Poradnictwo prawne

Rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka miały możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnych prowadzonych przez radcę prawnego z Kancelarii Prawnej zatrudnionej na umowę zlecenie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach.

Poradnictwo psychologiczne, interwencja i terapia.

Wsparcie indywidualne:

W 2016 roku w zakresie prowadzenia poradnictwa i terapii dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów, psycholog przeprowadziła 367 spotkań psychologicznych. Wsparciem objęto 62 rodziny zastępcze. Były to konsultacje na różne, często współwystępujące ze sobą problemy. W większości nie miały one charakteru jednorazowych wizyt, znaczna część rodzin i dzieci kontaktowała się z psychologiem wielokrotnie. Ponadto wsparciem objęto rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wsparcie psychologiczne koncentrowało się głównie na:

- udzielaniu porad dotyczących oceny aktualnego poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka, jak również metod wspomagających rozwój,
- interwencjach w sytuacjach kryzysowych, poprzez udzielenie wsparcia psychologicznego i merytorycznego,
- prowadzeniu spotkań wspierających i motywujących dzieci/opiekunów/rodziców biologicznych do zmian w zachowaniach, sposobach komunikacji, itp.
- przeprowadzaniu badań psychologicznych, umożliwiających identyfikację problemu, ocenę aktualnego poziomu rozwoju psychofizycznego dzieci,
- udzielaniu wsparcia podczas wzajemnych kontaktów rodzin biologicznych z rodzinami zastępczymi.

Trudności, z którymi borykają się rodziny zastępcze, to:

- problemy zdrowotne, rozwojowe, emocjonalno – społeczne,
- edukacyjne, dot. nauki, frekwencji, koncentracji uwagi, motywacji,

- zaburzenia zachowania (wynikające z uwarunkowań środowiskowych, zaburzeń więzi, FAS-u, nadpobudliwości psychoruchowej z deficytami uwagi – ADHD, zachowań opozycyjno-buntowniczych, depresji, zaburzeń osobowości),
- problemy dotyczące wzajemnych relacji, sytuacji konfliktowych, funkcjonowania rodziny, stosowanych metod wychowawczych i ryzyka wypalenia.

Wsparcie grupowe:

Ponadto od stycznia 2016 roku do czerwca 2016 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach kontynuowane były warsztaty z zakresu kompetencji społecznych. Wsparciem zostało objętych 26 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Zajęcia odbywały się cyklicznie dla każdej z grup -co dwa tygodnie w środy, w godzinach 16.30-18.00. Zajęcia prowadzone były metodą warsztatową, wymagającą zaangażowania i aktywności uczestników. Dzieci pracowały nad kształtowaniem umiejętności:

- rozpoznawania i wyrażania własnych uczuć, a także akceptowania uczuć innych osób,
- umiejętności interpersonalnych, tj. współpracy w grupie, skutecznego porozumiewania się, szacunku do siebie i innych,
- rozwiązywania problemów, konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych,
- wyrażania swoich myśli, opinii w sposób asertywny,
- przestrzegania norm i zasad.

Od stycznia do czerwca 2016 roku, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach funkcjonowała także grupa wsparcia dla osób usamodzielniających się. Spotkania odbywały się w każdy, pierwszy poniedziałek miesiąca w godzinach 16.30 – 17.30. Miały na celu przede wszystkim minimalizowanie poczucia osamotnienia w problemach związanych z usamodzielnieniem się oraz podnoszenie poczucia własnej wartości i skuteczności w rozwiązywaniu problemów przez dorastającą młodzież.

Od października 2016 roku, co poniedziałek w godzinach 16.30 – 17.30, odbywają się także warsztaty dla młodzieży, uczącej się w szkołach średnich i zawodowych. Podczas spotkań, w przyjaznej atmosferze omawiane są tematy najbliższe młodym ludziom: począwszy od problemów szkolnych, poprzez profilaktykę uzależnień skończywszy na tematach dotyczących seksualności człowieka.

Wydawanie opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka

W 2016r. psycholog zatrudniony w PCPR na umowę zlecenie, posiadający co najmniej 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, wydał opiekunom zastępczym 45 opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Opinie te są niezbędne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Opinie ważne są dwa lata.

Instytucjonalna piecza zastępcza

W związku z brakiem placówek opiekuńczo – wychowawczych w powiecie chojnickim, w celu wykonywania postanowień sądu o umieszczeniu małoletnich w placówkach opiekuńczo - wychowawczych konieczne było poszukiwanie miejsc w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2016r. umieszczono 7 dzieci z powiatu chojnickiego w placówkach opiekuńczo - wychowawczych najbliższych powiatów. 5 wychowanków opuściło placówki opiekuńczo - wychowawcze, z czego 4 usamodzielniało się jako pełnoletni wychowankowie a 1 dziecko na mocy postanowienia sądu powróciło do domu rodzinnego. W ciągu 2016 r. w placówkach opiekuńczo - wychowawczych przebywało 23 wychowanków z naszego powiatu.

Poniższa tabela przedstawia ilość dzieci z terenu powiatu chojnickiego z podziałem na powiaty, w których znajdują się placówki.

Tabela nr 5. Ilość dzieci z terenu powiatu chojnickiego z podziałem na powiaty, w których znajdują się placówki w 2016r.

Rok	powiat człuchowski	powiat nakielski	powiat tucholski	powiat kościerski	powiat wejherowski
2016	15 wychowanków	2 wychowanków	4 wychowanków	1 wychowanek	1 wychowanek

Dzieci do 10 roku życia, wymagające natychmiastowego zabezpieczenia poza środowisko rodzinne, umieszczane są w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. Dużym problemem jest konieczność zabezpieczenia dzieci starszych. Rodziny zastępcze mają prawo odmówić przyjęcia takiego dziecka. Poza tym często małoletni mogą stanowić zagrożenie dla innych dzieci w tych rodzinach z uwagi na przejawy demoralizacji (chodzi szczególnie o małoletnich na krótko przed uzyskaniem pełnoletniości).

W związku z tym niezbędne jest podjęcie działań w celu utworzenia na terenie powiatu chojnickiego:

- rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego przygotowanej do interwencyjnego przyjmowania dzieci starszych, tj. po 10 r. życia
- placówki opiekuńczo - wychowawczej, dzięki czemu dzieci z naszego powiatu będą w mniejszym zakresie umieszczane w innych powiatach, a ponadto chodzi o placówkę, która będzie w stanie przyjąć interwencyjnie dziecko o każdej porze, przynajmniej na czas wyjaśnienia jego sytuacji prawnej czy rodzinnej.

Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków

Z każdym wychowankiem, który osiągnął pełnoletność w rodzinnej pieczy zastępczej sporządza się indywidualny program usamodzielnienia co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności.

W tworzeniu planu usamodzielnienia uczestniczy opiekun usamodzielnienia, którym najczęściej jest rodzic zastępczy jak również koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Indywidualny program usamodzielnienia uwzględnia przede wszystkim ścieżkę edukacyjną i zawodową wychowanka. Określa się jego warunki mieszkaniowe i bytowe. Wychowanek podejmuje decyzję czy pozostaje w rodzinnej pieczy zastępczej czy też zamierza się usamodzielnąć.

W 2016r. opracowanych zostało 13 indywidualnych programów usamodzielnienia. Dotyczyło to wychowanków, którzy w 2016r. osiągnęli pełnoletność. Spośród tych wychowanków tylko 2 podjęło decyzję o opuszczeniu rodzinnej pieczy zastępczej i usamodzielnieniu się. Pozostali nadal przebywają w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Pełnoletni wychowanek może przebywać w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka do 25 roku życia pod warunkiem realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

W 2016r. 43 pełnoletnich wychowanków przebywało w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka było 43.

Wnioski

Reasumując należy podkreślić, że Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadania jakie nakłada na niego ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz podejmował wiele inicjatyw mających na celu zapewnienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej właściwych i bezpiecznych warunków do ich rozwoju.

Działania podejmowane przez Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikają z założeń Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Chojnickiego na lata 2015-2017.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Chojnicach
mgr Andrzej Gąsiorowski